

Žiga Brdnik

Feminizem z ritmom

Bojevnica / Kona fer í stríð

leto 2018

režija **Benedikt Erlingsson**

država **Islandija**

dolžina 101'

Ritem je gonilo briljantne islandske feministično-okoljevarstvene komedije **Bojevnica** (Kona fer í stríð, 2018, Benedikt Erlingsson). Narekuje ga neukrotljiv značaj glavne junakinje Halle, emancipirane, samostojne, anarhistične okoljevarstvenice. Kot se za bojevniški film spodobi, ta ritem igra bobnar, ki poveljuje glasbenemu triu, stalnemu spremljevalcu Hallinih aktivističnih podvigov. Pa ne le glasbenemu spremljevalcu, ampak tudi filmskemu, saj se trio v najbolj nenavadnih situacijah prikaže tudi na sliki in tako filmu čudežno doda novo dimenzijo. Rahločutna plat predane, novodobne bojevnice se zbudi, ko dobi klic, da se ji je izpolnila že pozabljena želja po posvojitvi ukrajinske deklice. Takrat se nabritim orkestrskim koračnicam pridruži še ukrajinski pevski trio, ki filmu primeša nežne čustvene konture in se pred našimi očmi materializira kot podoba iz podzavesti.

A ta prvovrstna filmska izkušnja v obliki metamorfoze glasbene v vizualno materijo je le najbolj izstopajoča odlika *Bojevnice*. V osnovi zelo preprosta zgodba režiserja in scenarista Benedikta Erlingssona ter soscenarista Ólafurja Egilssona je inteligentna, zabavna in nosi jasno humanistično noto. Lik Halle je večplastno razdelan, saj njena radikalna politična drža ni moralizatorska, temveč je usmerjena v akcijo – v samonikle, solo diverzantske napade na infrastrukturo multinacionalk, ki ogrožajo okolje. Je »gorska ženska«, kot se imenuje v manifestu, močna, trdna, odločna, naravna, samotarska volkulja, ki se ne pusti prestrašiti političnim in poslovnim kravatarjem. Pri tem ne potrebuje moškega, razen v obliki »administrativne« podpore, ki ji je lahko v pomoč. In čeprav nima ne družine ne partnerja, je lahko materinska, čuteča, ljubeča, skrbna, česar se sprva celo sama, ko prejme novico, nekoliko ustraši.

Ženske so v vojni (neposreden prevod angleškega naslova filma bi se glasil »Ženska v vojni«). Za svoje pravice, za enakopravnost v družbi, za enake možnosti pri ustvarjanju in delu, proti stereotipom, ki jih postavljajo vnaprej določene družbene vloge, proti patriarhatu in na njem utemeljenem kapitalizmu. A to fazo so Islandci že prešli.

Bankirjev so se rešili z ljudskimi vstajami, na katerih so s kuhalicami tolkli po loncih, vmes so izvolili premierko, imajo pa tudi največji delež žensk na vodstvenih položajih v podjetjih, kot je pokazal Michael Moore v dokumentarcu **Koga napasti zdaj?** (Where to Invade Next, 2015). Čeprav je tudi v filmu feministična drža jasna, tega Erlingsson ne razkazuje, niti ne izreka na glas. Posveti se ustvarjanju in platenju glavne junakinje, ki to držo pooseblja, in nam prav s tem ponudi več kot običajen filmi z »bojevnici« v glavnih vlogah.

Večdimenzionalnost in večplastnost filmu dodaja tudi glavna igralka Halldóra Geirharðsdóttir, ki odlično zaigra ne le Hallo, temveč tudi njeno sestro dvojčico Aso. Še eno samostojno, emancipirano, močno žensko, ki pa ni ubrala poti bojevnice, temveč duhovne učiteljice joge, ki si želi v asketsko osamo templja. Kako nasprotno od Halle, ki okrog sebe in svojih akcij zgosti cel medijski in politični kaos, da ga izkoristi za javno lansiranje svojega manifesta. A tudi v njej se, kako človeško, prebudijo materinski čuti, saj se je prijavila na isti program za posvojitve kot sestra. Tako pride poleg večplastnosti tudi do zrcaljenja – dveh enakih podob, dveh enakih želja v dveh nasprotnih vlogah – bojevnice in gurujke. Ali nam Erlingsson sporoča, da za pravi spopad s pretečimi problemi današnje družbe potrebujemo obe, je težko razbrati. Je pa z vdorom Ukrajine v islandski mir nakazal, da morata bogata sever in zahod svoj pogled usmeriti proti vzhodu in jugu, če hoče katerikoli izmed njiju kaj dejansko spremeniti. **E**

¹ Mektoub, My Love: Canto Uno - The Fate By Abdellatif Kechiche. Lisbon & Sintra Film Festival: News. Dostopno na: <http://www.leffest.com/en/news/mektoub-my-love-canto-uno-the-fate-by-abdellatif-kechiche>.